

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoón ty.

Z njebjes mana,
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew óe!

F.

Sserbske njeđzělske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knižničisčezěrnj w Budyščinje a je tam ša šchwórtletnu pschědplatu 40 np. dostacž.

Jutrowniczka.

1. Pětra 1, 3—9.

To je wjekeły kherlusch we wyschšim chorje, kotryž Pětr, Knjesowy japoschtok, tu spěwa. „Schwaleny budž Bóh“ šu jeho přenje, „dušow sbóžnosć“ jeho poslednje słowa a mješ nimi šchumi šchěroka rěka najsbóžnišeho wjekeła. Jako Pětr tute słowa napisa, njeběšče wón młodzenž, kotrehož wutroba šo hori wot přeniščeje lubosče k Šbóžnikaj; kiž njeje hiščeže šwěta słosć šhonit a teho dla pošny wjekełnych nadžijow do pschichoda hlada: ně, wón běšče šchědžiwž, kiž bě hižom wjele pschěsčěhanjow šwojeje wěry dla četpił, hušto w šmjertnym strasche pobyl, hižom pschi rowje tak někotreho lubeho pschěczela štejal. A tola je jeho wutroba pošna najsbóžnišeho wjekeła. Šchto je, šchtož jeho k tajkemu wjekełu čěri a nuczi? Niczo druhe hacž wulki skutk Boži, kotryž dženska šwjeczimy: horjestače Jesom Šhrysta wot mormnych. Něhdže 30 lět běchu šo po tamnym ranju minyle, na kotrymž Marja, Marja Madlena a Salome k rowu pschindžechu, šo pať bórny i tej powjesczu Knjesoweho horjestača wróczywšchi; ale pschězo je hiščeže w Pětrowej dušchi ta wjekełosć žiwa, kotraž je tuta powjescz tehdom w nim šbudžila, haj, wona je nětk hiščeže wjetšcha, hiščeže sbóžnišcha. Jutrowne šlónzo, i Jesužoweho prošneho rowa šthadžaze, šwěczi šo jemu jašnje a krašnje a šacžerja wšchitku čěmnosć, wšchitku šrudobu i jeho wutroby. A kaž i Božeho šlónza na njebju wjele pruhow wukhadža, tak tež i jutrowneho šlónza.

Šchto je Pětrej to najrjeńšče a najkrašnišče, šchtož je horjestače Jesom Šhrysta na šwětko pschinyšło? Wjekełi šo wón nad tym, šo šu nětko wšchitzy nješchěczeljo teho Knjesa, kotřiž jeho jako słosćnika a bohahanjerja wotšbudžichu a na šchiz pschibichu, šahanibjeni, abo nad tym, šo je Bóh šam wobšwědčil, šo Jesuž wěrnosć rěčesche, jako na praschenje wyschšeho mješnika, hacž je wón Šhrystuž, Šsyn Boži, wotmolwi: ty prajiš, ja šym, a šo šu wšchitke jeho šłowa šama bójška wěrnosć; abo nad tym, šo je nětk dopokasane, šo je Bóh Jesužowu wopor na šchizju ša hrěchi čłowjekow w hnadže pschijał, šo šmy wumoženi, wujednani i Bohom? Haj, nad tym wšchěm šo wón i žylej wutrobu wjekełi, ale hiščeže bóle nad něčim druhim. Horjestače Jesom Šhrysta wot mormnych ruwuje jemu pschěde wšchěm ša to, šo šmy i nowa porodženi na žiwu nadžiju k nješachodnemu a k nješmasanemu a k nješwjadnemu herbštwu, kotrež je tym šthowane w njebjěkach, kotřiž i Božeje mozy pschěš wěru wobarnowani budža k sbóžnosći. Jutry šu Pětrej šwjedžen žiweje šchěsčijanskeje nadžije. Šospominajmy šebi to po šalozku našeho teksta bliže.

Jutry šu šwjedžen žiweje šchěsčijanskeje nadžije.

1. Wone lubja nam wěczne šbóžne žiwjenje w njebjěkach;
2. wone trošchtuja naš we wšchitkich čěšnosćach našeho šerškeho žiwjenja.

1. Lědy móžemy šebi myšlicž, kak běšče wuczobnikam wokolo wutroby, jako Jesuž wumrje, a potom jako tu

powjeseć kłyszach: wón je horjestanył, wón je żywy. My kmy czichi pjatk pod jeho kchizom stali a nascha wutroba bēsche połna hōrkeje frudoby; ale my wjedzachmy, na czichi pjatk pschindu jutry, tón, kiž tu na kchizu czerpi a wumrje, je na tseczi džen wot mornyh stanył. Wuczobnizy njejsu to wjedzili. Kac bēchu so nastrozeli, jako bu jich lubowany knjes a mischtr, wo kotrymž so nadzjachu, so wón Sraela wumozje, w sakhrodze Gethsemane sajaty a do rukow farisejskich a pigmawuczenych, jeho burowje hidzazyh, podaty! Wēscze so czekali na Boži dživ, i kotrymž budze wutorhjeny i haniby a se kmjercze. Ale žadyn dživ so nješta, wón je wumrjel na kchizu, na drjewje poklecza. Wschitka jich nadzija bēsche i tym saniczena; i jeho wotemrjetym czēlom so ju do rowa khowali. Połni bojosće kēdzachy sady samkujenych durjom, kōždy wokomik bebi myhlo, so budža. Bidzi teŷ jich jimacz a moricz. A wysche teho bēsche jich kweđomje wotuczilo, kotrež jich na to pokasa, kac hubjenje so so napschecziwo kwojemu Knjesej sadzerzeli, kac slē jemu sa jeho wulku lubosć dżakowali i tym, so jeho wschitzy w hodzinje stracha wopuschecziwu a bojasnje czēkachu. A Pētr bēsche kwojeho mischtra tsi kōcz saprēł a njemōžesche jeho nētko, hdyž bē wumrjel, wo wodacze profhyc a i jeho rta kłyszecz, so je jemu wodate. Duž pschinyeju žony tu powjeseć: tón Knjes je horjestanył! Wuczobnizy njechadza, njemōža to wēricz. San a Pētr khowatataj k jeho rowu. Pētr je prēni tam; wón sastupi do rowa a jón prōbdny namaka. A jako so jim tón Knjes kam wospjet sjewi, njemōža wjazny dwēlowacz, ale dyrbja wēricz: wón je horjestanył, wón je żywy. Duž je tola jasne, so je wón tón kłubjenty mešias, tón Ssyn Boži. Bōh kam je so k njemu pōsnał a je jeho wjele krafnischo wopokasał, hacž hdy budzišche wón wustupil i wulkej semskej kralowskej mozu a by Sraela wot buroweho romskeho knjeistwa wumohł; wón je wschaf wjele mōznischedo njescheczela pschewinył: kralowu strōzelow, kmjercz. Ssmjercz njeje jeho w rowje sdzerzecz mohla, ale wón je ryhele rowa roskamal jako fēschta žiwjenja. Ssmjercz, hdy je twoje žahadko? hela, hdy je twoje dobycze? Bohu budž dżak, kiž nam to dobycze dawa psches naschedo Knjesa Jesom Khrysta. A hischcze wjazny. Nēk dyrbja so teŷ te kłowa dopjelnicz, kotrež je wón prajil: Sa kym żywy a wy budzecz teŷ živi. Sa kym to horjestawanje a to žiwjenje. Schtōž do mnje wēri, tón budze żywy, hacž wón runje wumrje. Hdzež ja kym, tam dyrbi mōj kłuzobnik teŷ bycz. Kajki krafny wuhlad wotewri horjestacze teho Knjesa, kajki sbōžnu nadziju sbudzi w jich wutrobach! Sim so sta, kac stwōrbje czoply lētny džen. Se Bože kłōnzō horzo paliko, semja laczna, dha lije so Boži deszcz i mrōczelow a zyła stwōrba je kac i nowa narodžena. Tak je Bōh po kwojej wulkej kmilnoscz i teŷ jich i nowa porodzil na žiwu nadziju psches horjestacze Jesom Khrysta wot mornyh.

Hdžežkuli wērijazy kschesczijenjo bydla, tam khowala dženka Boha a dżakujja so jemu sa tu žiwu nadziju, kotraž wuhadza i horjestacza naschedo Sbōžnika. Kōždy człowjek ma kwoje wošebite nadzije. Wy seže psched krotkim sapoczeli kwoje pola wobdželacz w tej nadziji, so wam teŷ lētko rjane žnē pschinyeju. Paczerste džeczi, kotrež so sanđzenu njedželu kwojemu Sbōžnikowej kweđnoscz kłubike, hladaju połne nadzijow do pschichoda a woczakujja wot žiwjenja wjele sboža a wješela. Mandželzny psched wērowanskim wolkarjom so nadzija, so to sbože namakaju, sa kotrymž žadaja. Staršchi hladaju połni nadzijow na kwoje džeczi. Khoru so nadzija, so wotkhorja. Srudnje je, hdyž je nēchtō wschitku nadziju spuščezil; tajki ma hižom tu na semi hellsku czwilu. Sedyn pobožny muž je nēhdy prajil: na hellskich wrotach steji napisane: wostajecz wschitku nadziju wonkach! Ale wschitke nadzije, kotrež du na wēzy, kłbka a sbože tuteho kwešta, so njewēste, wone mōža, kac kmy wschitzy husto shonili, naŷ sjebacz; wone so kmjertne, wone wumru, hdyž

my wumrjemy. Ale nadzija wēczneho žiwjenja, kotraž so kłōzi na horjestacze Jesom Khrysta, njemōže naŷ sjebacz. Kac je nasch Sbōžnik schol psches kmjercz a row k žiwjenju, tak dyrbiny teŷ my tón kamny pucz hicz; kac je wón horjestanył, tak teŷ my horjestanjemy; kac je wón żywy w njebješach, tak budžemy teŷ my živi. Pschetož wón je ta hlōwa w njebju a czechnje kwoj staw sa kōbu. S ruku wēry dzeržu jeho a kym i nim twjerdze sawjasany, a tutón swjast njemōže nihtō, teŷ niz kmjercz, rostorhnycz; wón je wschaf klynišchi hacž kmjercz. A tuta nadzija je živa; wona njewumrje w kwojej kmjertnej hodzinje, ale potom hacle so wona dopjelni.

Tuta nadzija wēczneho žiwjenja wotpoczujje pał jenož na horjestaczu teho Knjesa. Wjele jich je, kotsiž do Jesuša njewēria a prēja, so je wón horjestanył, a kotsiž so tola nadzija, so njeje je kmjerczu i nimi kōnz. Woni pokasuja na stwōrbu, kotraž je w symje kac morwa a w nalēczu k nowemu žiwjenju wotuczil. Ale schto dha rukuje jim, so je teŷ w człowjekach tajka mōž žiwjenja, hdyž njeje ženje žadyn człowjek i rowa stanył a so jako pschewinjet kmjercze wopokasał? Pētr je drje 30 abo 40 kōcz widžal, so stwōrba w nalēczu k nowemu žiwjenju wotuczila, ale i teho njeje wón tu wēstosć bebi dobył, so budze wēcznje żywy. Ale jako bēsche Khrystuŷ wot mornyh stanył, jako bēsche wón teho žiwneho widžil, kotrehož czēlo bēchu do rowa khowali, dha wón wysła: „Khowaleny budž Bōh a tón Wōtz naschedo Knjesa Jesom Khrysta, kiž naŷ po kwojej wulkej kmilnoscz i nowa porodzil je na žiwu nadziju.“ Pētr wopisuje tu žiwu nadziju bliže: „K njesachodnemu a k njesmasanemu a k njeswjadnemu herbstwu, kotrež wam sthowane je w njebješach.“ Wōn mjenuje to žiwjenje, kotrež je Jesuŷ na kweško pschinyešł, herbstwo. Senož tón herbuje, kiž je i tym, kiž nēkajke herbstwo sawostaji, psches swjastki kweš swjasany. Tak teŷ mōže jeno tón na tym herbstwie, wot Jesuša nam dobytnym, na wēcznym žiwjenju džel dostacz, kiž je i nim sawjasany, to rēka, kiž do njeho wēri.

Kac krafnje je Jesuŷowe herbstwo, kotrež je wērijazy w njebješach sthowane! Wschitko tu na semi, teŷ to najrjeišche, najkrafnische, je sachodne. Wschitko czēlo je jako trawa a wschitka człowjeczna krafnosć jako trawna kwētko. Mōžni so psched lēstotkami na horach a skalach bebi krafnje twjerdē hrody natwarili; hrody rospadaju, ale prjedy so czi, kotsiž so w nich bydlili, wumrjeli a do semje so wobrocžili. Ale nasche herbstwo w njebješach je njesachodne. Sa sbōžnosć, kotsiž sbōžni tam wužiwaju, traje wēcznje, a nihtō njemōže ju jim rubicz. Njeje pał potom najwjetšcha hluposć, hdyž ludžo sachodne semske kłbka a wješela bōle pytaja hacž to njesachodne njebjeske herbstwo, tak so woni ja shubja? Wschitke semske wēzy so womasane i hrēchom. Hdny bychu pjenjehy rēczecz mohle, schto bychu nam powjedake wo kłōščach ludži! Pschi kwešnych wješelach — kac wjele hrēchnych žadosczow! Pschi naschich stutkach, kamo pschi tych, kotrychž dla ludžo naŷ khowala —, kac wjele kēbicziwosczje, sawisćje, czechszelakomstwa! We wēcznym žiwjenju njeje žadyn hrēch, tam je wschitko kwojate, sbōžni khowdža w bēlej drascze Khrystuŷoweje prawdosczje. Nasche njebjeske herbstwo je njesmasane a njeswjadne. Haj, žiwjenje w njebješach njeswjadnje: schtož tu stona, sdyhuje, to tam budze zyly strowe. A hdy by ty, luby kschesczijano, najwjetšche bohastwo mēł a wschitke semske wješela wužiwacz mohł, ty by njesbožowny był, hdy by tu wēcznje na semi wostacz dyrbjał. Wschitko by so tebi wostudžilo; hdy by wschitke wješela woptał, dha by po pschezo nowych žadał a tuto žadanje njeby so dopjelnicz mohlo. Wješela wēczneho žiwjenja so njeswjadne. Czim wjazny sbōžni wužiwaju, czim kłōbsche so. Tam namaka dušcha połny mēr a połne spokojenje, tam je wotpoczint, kotryž je sthowany Božemu ludu. Tam widža sbōžni Sbōžnika wot woblicza k wobliczu a budža w nje-wurjeknjentym krafnym wješelu. Tole wēczne sbōžne žiwjenje

w njebjekach je to herbstwo, kotrež je Jezuš se swojim horjestacjom nam dobił, a jutry lubja, so šmemy šo troštnje nadžijecž, jo junu psches Božu hnadu dostacž.

2. Tuta žiwa šchesczijanska nadžija troštnje a pošlnja naš pak hižom nětko we wschitkich čžšnosčach našeho semšeho žiwjenja. W njej móžemy šo wješelicž, kiž nětk mału šhwilu, je-li šo trjeba je, šo rudžimy we wschelakich šphtowanjach. Čžšnosče njewo- wostanu w žiwjenju žaneho čžlowjeka. A hdyž starosče našču wutrobu wobčežuja, hdyž dyrbimy na šhoroložu ležecž abo lubeho šhoreho hladacž, kak pomalku minje šo čžaš, kak dolhe šu wošebje nožy! A hdyž našča čžšnosč tydženje, měšazy dołho traje, šašdže nam wschitka šhrobłoscž a wješelosčž. Duž štož, luby šchesczijano, šwoje myšle na našču žiwu šchesczijansku nadžiju; wopomń, šo je to tebi trjeba, šo je to ša tebe dobre. Žadny šlepš pschipad nješnježi nad nami, ale našč Wótž w njebjekach, kiž naš lubuje, kiž lěpje hacž my wě, ščto je nam dobre. Tež na žyle žiwjenje a wošebje na čžerpjenje a wumrjecže šwojeho Ššyna je Wóh napišal: Wono bč trjeba. A tón Anješ šam praji wučobnikomaj na pucžu do Emauša: Njedyrbješche Šhryštuš to čžerpicž a š swojej krašnosčži šašcž?

Šaposčtol mjenuje tón čžaš, kotryž šo nam dołhi šda, mału šhwilu. Ty mašč šo šnano š šhudobu bčžicž. Šomyšl šebi, něšajki bohathy knješ by tebi prajił: wutraj hišcže 2 abo 3 lěta we šwojej šhudobje, potom čžu tebi wulke bohastwo dacž. Nješ- wěrnno, ty by prajił: dha čžu šo ja hišcže tu mału šhwilu dale bčžicž, haj, w nadžiji na lěšči pschichod njeby ty jenož ščžerpimy, ale wješeky był. 2 abo 3 lěta byču tebi krótki čžaš byle bohast- stwa dla, kotrež po nich dostanješ. A tola by ty šwoje šbože jenož něšotre lěta wužiwacž mohł, potom by wumrjel. Ščto pak šu něšotre lěta porno wčžnosčži! Ščto je bohastwo a šbože šwěta porno nješachodnemu, nješmasanemu a nješwjadnemu herbstwu w njebjekach! To wopomń, hdyž dyrbišč šo rudžicž we wschelakich šphtowanjach; tuta našča šchesczijanska nadžija budže čže troščno- wacž a pošlnicž. A hdyž Wóh čže wjedže psches najčžemnišči doł, hdyž dyrbišč štejecž pschi rowje jeneho šwojich lubych abo dyrbišč šam čžahncž do dalokého raja wčžnosče, dha nješabudž, jeno mału šhwilku traje dželenje, wčžne pak je wješele šašowidženja. Ščtož w tym Anješu wumrje, tón njeje šhubjenty, ale derje šho- wany, tón njeje morwy, ale živy. Našča šchesczijanska nadžija čžini wumrjecže š domhicžu, a row, kotryž je ša njewčžazych měšto šhnicža a štróželow, š Božej roli, do kotrehož budže čžčlo wušyte, šo by junu štanyło w krašnosčži.

Našče žiwjenje tu na šemi je čžaš pschihotowanja na wčž- nosčž. We wschědnym žiwjenju je tak, šo dyrbi ščždy, kiž šo na jene powołanje pschihotuje, pruhowanje wobštacž, a čžim wyschše powołanje čže něščo dostacž, čžim čžžšče šu pruhowanja, čžim huščišcho dyrbi šo pruhowacž dacž. Tutón šakón plačži tež w Božim kraštwje. Našče najwyschše powołanje je šbóžnosčž, ale niščo ju njedostanje bješ pruhowanjom. Pruhowanja pak šu čžšnosče, kotrež Wóh nam napoloža. Ščto čže Wóh š nami došonjecž? Ščtr nam wotmolwja: šo by wašča wěra, hdyž šphtana budže, wjele krašnišča šo wopošasała, dylłi šachodne škoto, kotrež psches woheń šphtane budže. Najkrašnišča šróna Ššom Šhryšta šu jeho wumoženi. Ale jeno čžiste škoto je hódne, jeho šlowu pschicž. A tehodla wučžicži wón wschitkich, kotryčž ma ša do- štojnycž wčžneho žiwjenja, š horžym wohenjom čžšnosčžow. A njepotrjebašč ty, luby šchesczijano, tajšeho wučžicženja? Ššy ty hižom došonjany? Tehodla praj šebi š troščtej we šwojich tyš- nosčžach: tón Anješ wobdžčla moju dušču, wón pschihotuje ju ša wčžne šbóžne žiwjenje. Budž ščžerpimy, wutraj we wěrye, šo budžšč š Božej mozy wobarnowany š šbóžnosčži, kotraž pschihoto- wana je, šo šo šjewi w pošlednim čžašu. Pošledni čžaš je našča

šmjertna hodžina. Ščtož wěru džerži hacž do šónza, tón dostanje wěry šónz, dušchow šbóžnosčž, a budže šo wčžnje wješelicž š nje- wurjeknjentym a krašnym wješelom. Šamješ.

M. w B.

Jutrownicžku.

Šo wschěm šwěče šhwalcže Boha,
Wušwoleni, wysšajcže!
Š rowa štupi teho noha,
Škotryž ša naš wumrjel je.
Wón je w šwojej mozy šam
Wumoženje pschijješł nam;
Šbože bu nam wobradžene,
Njedjeka šu wotamknjene.

Jezuš živy je! nětk prajcže,
We tym wěra wěsta je;
Wušwoleni, šašpěwajcže
A šo šwěru džakujcže.
Wysšajcže: Šalleluja,
Dobycže nětk dušča ma!
Šemu čžšcž, kiž š martry čžahnył
A je dženkša š rowa štanył!

Surij Bróšł.

Nabožina w šhuli.

(Šotrəcəwanje.)

Tónle jenicžy prawy šamer šo wot wučerja mjenje š tym dožpiva, ščtož wón praji a wučži, dylłi š tym, ščtož wón je, ščtož wón lubuje a kak je wón živy. Šeli-šo šo š wučžazym, čžehnidbnym šłowom nadobna, čžehnidnje dobra wošobina nješjed- nocža, dha je šlowo prošdný šnył, bješ wschše mozy a bješ wscheho žiwjenja. Wučerjowa wopravdže šdžčłaza a wožiwjaza móž, wučžomžej šnapšcžčža, w jeho šharakteru wotpocžuje. Tola čžehodla wjele dopošawacž, nad čžimž šo ženje dwělowacž nje- móže. Wčžnje twjerdže šteji: Wučer, bješ poroka nješhodžazy, šwojich wučžomžow šnadobrjecž nješamože, by-li to tež čžył, psche- tož wón škutkuje š tym, ščtož wón je. Woda njemože šuche, woheń njemože šymne, njedobročž njemože dobrošč čžinicž. Duž hišcže junkrócž: Ščtož teje štruteje wole nima, šo ščždeho šrčča wšdawacž a je šwojim žylym byčžom, myšlenjom, rčženjom a škutkowanjom šo pod šwjate pišmo do Božej šlužby šajicž, tón šo tež nješwaž, jako wučer mješ džčči štipicž.

Wotštnjenty šónz, šchesczijanskej ludnej šhuli ša roš- wučžowanje w nabožinje pošajeny, šphta wona w ščždej wučžb- nej hodžinje, wot ranišchje hacž do wječžorneje modlitwy, haj tež šwontka wučžbneho čžaša, wošebje pak pschi wušonjowanju tyššamycž pschedmjetow dožpivacž, kotrež šu wot šastarška šem nošcherjo šchesczijanskeje wěrnosče byłe: Biblija, katechizmuš, žhřkwinške štawišny, šhěrlušče.

(Pschichodnje dale.)

Dobraj pschecželej.

(Šotrəcəwanje.)

Druhi tydžen šo miny a šowarški njemóžšche hišcže š ščža štanyčž. Wón bčšče hišcže jara šłaby. Tón šróčž Michal š wa- čžčola šwoje pošlednje wobšedženštwo wučžahny, mjenujzy dwoje šholowy a je židej pošasa. Šo dołhim wurččžowanju jemu tón ša nje tež wjazy nješaplacži, šhiba dwaj ščššnašaj.

„Wšmicže je!“ šawola Šlecžko. „Tak móžemoj wschaf tu š nowa tydžen wostacž, a potom šnadž namaj Wóh pomož poščžele.“

S nowa ƚo tydzeń miny a ƚawron cžujesche, so je ƚyniŝci. Wón ƚebi myŝlesche, so drje by pomalku wschędnje dwě mili abo tŝi hicz mohł.

Tola wón ƚo prjedy pruhowasche. Ale jako bėŝche nėkotre ŝta kroczel pscheschoł, ŝasta wón, ŝdychny a praji: „Luby bratŝko, podarmo! Nėkotre dny dyrbyju hiŝcže cžakacz, hewal ƚo khoroscž wróczi; ja to derje cžuju.“

Wonaj ƚo do forcžmy wrócziŝchtaj, hdžež Klecžko židej ƚwój wacžof da, ŝ tym wumėnjenjom, so byŝchtaj ƚmėloj tam hiŝcže tydzeń woŝtacž. Žid bė ŝ tym ŝpokojom a krawŝki rjekny: „Schtu mi wacžof pomha, hdž hižom ničžo wjazy w nim njeje. Wjes njeho budže ƚo mi wjele lėpje pucžowacz.“

„Ale, luby bratŝje“, jemu ƚawron po tutych ƚłowach praji, „hdny by Ty wjedžak, tak mje to boli, hdnyž widžu, so ƚy moje dla nėtko ƚhudy proŝceł!“

„Ach, njerēcž tak“, wotmolwi Klecžko, „to, ŝchtož ja dženka ŝa tebe cžinju, budže mi ƚamemu ƚnadž nėhdny tež trjeba. A ja nadžijam ƚo do Boha w njebjeŝach, so mje tehdy njewopuscžezi, kaž njeje tebe wopuscžeził. Teho dla jako pscheczel ƚwoju pschi- ƚkuschnoscz ŝwolniwje dopjelnicž pytam. Hiŝcže jedyn tydzeń tu wotpocžnjesch, a potom cži Wóh luby ƚnjes wėŝcže mozy doŝcz na dalŝche pucžowanie ŝpožcži.“

A kaž bėŝche krawž prajił, tak ƚo tež ŝta. Sa tydzeń ƚo ƚawron tak mőzny cžujesche, so mőzlesche ƚo na dalŝche pucžowanie podacz. Wobaj pscheczelej židej božemje prajeschtaj, kotryž se ƚmė- kotanjom ŝa krawŝkim hladasche, kotryž jenož ŝ lijom w ruzy po dróŝy dale ŝtupasche, draŝta a wacžof bėŝchtaj w forcžmje woŝtałoj.

Tola tajka ƚhudoba jeho na žane waschnje njerudžesche, wschaf mėjesche cžiŝte ƚwėdomnje a ƚo wutrobnje nad tym ŝadowasche, so bėŝche ŝ tym, ŝchtož bėŝche pola žida wotbył, ƚwojemu pscheczelej pomhacz mohł.

Wopuscžeziwŝchi forcžmu ƚo pscheczelej ŝ nowa na pucž do Warschawy nastajischtaj. Wjenjes njemėjeschtaj a džėła žaneho njenamafaschtaj, tak so bėŝchtaj nuŝowanaj, w tych wŝach, psches kotrež pucž wjedžesche, tu wo kufł khlėba a tam wo pschenozowanie proŝnycz. Pschi tym dyrbjeschtaj doŝcz njelubosnych ƚłowow ƚkuschecž, tak so bėŝche jimaj khlėb, kiž doŝtaschtaj, huŝto doŝcz jara hórki, pschetož ludžo jimaj wumjetowachu, so je tola hańba, so tajkaj młodaj cžlowjekaj ludži ŝ proŝchenjom wobcžežujetaj. Wbohaj cžlowjekaj dyrbjeschtaj ŝa tajkich hrosne ƚłowa ƚkuschecž, kiž bėchu wo prawdže dundałoj a ƚo tola ŝa tajkich wudawachu, jako bychu wo prawdže džėło pytali. Škőncžnje pak tola tak daloko pschińdžeschtaj, so Warschawu psched ƚobu wuhladaschtaj. Žako bėŝchtaj do tuteho wulkeho mėŝta pschischołoj, hnydom postajischtaj, hdže cžzetaj ƚo ŝkerje a lėpje trjechicz, a potom džėŝchtaj, so byŝchtaj ƚo ŝa džėłom napraschowałoj. Kowarŝki hižom nasajtra džėło namafa, ale krawŝkemu ƚo to njeradži. Hacz runje ƚebi dołho wŝchu mőznu prőzu dawasche, dha bė tola wŝcho podarmo; wón žaneho miŝchtra njenamafa, kotryž by jeho do džėła wŝal. Žemu bėŝche jara žel, so dyrbjesche ƚwojeho lubeho towarŝcha wopuscžezič, ale hloda wón tola wumrjecž nochžysche. Duž wón ƚawronej rjekny, so Warschawu wopuscžezi. Tón na žane waschnje ničžo wo tym ƚkuschecž nochžysche.

„Luby bratŝje“, wón praji, „woŝtań tu a ja cžzu poŝledni kufł khlėba ŝ tobu džėlicž; pschetož ja ƚo cži nihdy njemőžu doŝcz dodžakowacz ŝa to, ŝchtož ƚy ŝa mnje cžinił; woŝtań tu hiŝcže, ƚnadž ƚo cži tola po ƚhwili džėło trjechi, tak so mőžemoj w hromadže žiwaj bycz.“

„Nė, mój luby Žano“, Klecžko wotmolwi, „to je Boža wola, so tu woŝtacž njemőžu. Ža dale pőńdu.“

ƚawron na wŝchelake waschnje ƚwojeho towarŝcha ŝ temu

nawabicž pytasche, so by we Warschawje pschi nim woŝtał, ale tón do teho njewoli. ƚawron jeho hacž psched mėŝcžanske wrota pschemodžesche, tam ƚo roŝžohnowaschtaj a pschi tym kaž malej džėŝcži plakajchtaj. Škőncžnje Klecžko praji: „Luby Žano, mój drje ƚo nėtko po cžėle džėlimoj, ale woŝtańmoj įtajnje w duchu ŝjedno- cženaj. Tak bórŝy hacž nėhdže džėło nadeńdu, cži hnydom liŝt pőŝczėlu, so bychmoj ŝ najmjeńŝcha liŝtnje se ƚobu rėczecz mohłoj. Duž božemje a mėj ƚo derje!“ Po tutych ƚłowach ƚo na pucž poda; kowarŝki ŝtejesche pak dołho a ŝa krawŝkim ŝ ƚacžitymaj woczomaj hladasche, doniž ƚo ŝrudny do Warschawy wróczi.

Po tŝjoch mėŝazach wón wot ƚwojeho pscheczelej liŝt doŝta, w kotrymž jemu tón piŝasche, so je po wulkich wobcžežnosczach do Brahi w Cžechach pschischoł a tam pola hódneho miŝchtra džėło doŝtał.

Na tutón liŝt ƚawron na mėŝcže wotmolwi, w nim piŝajo, so je wutrobnje wjeŝeky, so ma Klecžko nėk džėło a pschjesche jemu, so by tam tak dołho woŝtał, doniž žyle wot pschėtratyh wob- cžežnosczow njewuwotpocžnje.

Druhi liŝt doŝta wón hodny a to runje poł lėta po prėnim, w kotrymž jemu krawŝki piŝasche, so ƚo jemu derje wjedže a so je w Cžechach pėknyh ludži nadeschoł, kotŝiž ƚo jemu jara lubja. Ale žaneho ŝeczeho liŝta jemu njepŝchinjeŝechu, hacž runje žyke lėto na njón cžakasche. To jeho do tajkeho njemėra ŝtaji, so ƚebi žaneje rady njewjedžische, wón wobŝamkny, Warschawu wopuscžezič a ƚo do Brahi podacz, so by tam pola Klecžkeweho miŝchtra ƚnadž ŝhonił, hdže je ƚo jeho pscheczel podał. Do Brahi pschischedŝchi tež miŝchtra wuhłėdzi, pola kotrehož bėŝche Klecžko džėłak. Wot tuteho wón ŝhoni, so bė Klecžko jara hubjenny pola njeho do džėła ŝtupił, ale so je ŝa poł lėta ƚo ŝažo žyle derje mėł. Wón budžische tež dlėje w Braŝy woŝtał, mėnjjesche tón miŝchtr, ale žadoŝcz, wot Božeho ƚwėta hiŝcže wjazy nawjedžicz, jemu žaneho mėra njewoŝtaji, tak so je Brahu wopuscžeził a ƚo na pucž do Draždžan puŝcžeził. Duž ƚo tež ƚawron ŝa nim do Saksjeje puŝcžezi. Ale w Draždžanach wón ƚwojeho lubowaneho towarŝcha nihdže njenamafa. Wón po wŝchėch hoŝpodach, hdžež ƚo rjemjeŝłniŝzy towarŝchojo ŝhadžuja, kłodžesche, ale wo Klecžku njemőžesche nihdže ničžo ŝhonicž. ƚawronej teho dla ta ŝrudna myŝlicžła do hlowny pschińdže, so drje je wbohi Klecžko wumrjel, dofelž wo nim tola ani ƚłėda njeje woŝtał.

So pak by ƚebi pschi ƚwojim ƚłėdženju ŝa lubym pscheczelom ničžo wumjetowacz njemėł, cžyŝche wón hiŝcže jene ŝpytacž. Wón ƚebi pomyŝli, ƚnadž je mőžno, so je ƚo Klecžko do ƚwojeho narodneho mėŝta wrócził, w nadžiji, so mőže jemu tam ŝkerje ŝbože ŝacžecz, dnyli mjes zuŝny mi ludžimi. „Tam ƚo hiŝcže podam“, ƚawron pschi ƚebi rjekny, a hdnyž jeho tež tam njenadeńdu, dha dyrbyju wėricž, so jeho ŝa ƚwoje žiwe dny wjazy njewuhladam“.

(Pschichodnje dale.)

Wŝchelake ŝ bliŝka a ŝ daloka.

— My lubnyh Šerbow dopominamy na ƚerbski džen, ƚrjedu po jutrach, so cžyli ƚo tam w bohatej ličžbe ŝeńcz, woŝebje ŝ wjeŝneho ƚerbskeho luda. Na tym dnju je, kaž kőzde lėto, ŝhromadžisna „Macžizy Šerbŝeje“. Tež ŝtudowaza młodoscz ƚo ŝhromadži. Šhromadžisny wotbywaju ƚo w Macžicžnym domje.

— Pacžerŝke džėcži Macžžanskeje woŝady darichu pschi ŝklad- nosczji konfirmazije na wołtar dwaj kraŝnaj pužakaj.

— Kaž ƚkuschimny, je wojowanie wo ŝulŝki twar w Budesčžan- ŝkej woŝadže ke kőnzej. Ministerŝtwo je roŝžudžilo, so ma jenot- lina ŝhula w Budesčžach woŝtacž.

— Na Budyŝkim ŝeminarje ƚu lėtka 3 Šerbja kandidatne pruhowanie wobŝtali.